

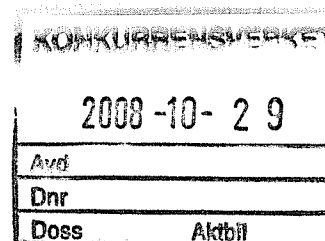

**LÄNSRÄTTEN
I DALARNAS LÄN**

Länsrättsnotarien
David Gripenhjärta

DOM
2008-10-27
Meddelad i
Falun

Mål nr
2224-08 E
2225-08 E
2226-08 E
2227-08 E
Rotel 5

SÖKANDE

Procurator AB, 556002-1387
Box 1123
518 11 Linköping

MOTPARTER

1. Borlänge kommun	2224-08 E
2. Falu kommun 791 83 Falun	2225-08 E
3. Gagnefs kommun	2226-08 E
4. Sätters kommun	2227-08 E

Ombud för 1, 3 och 4: Ann-Kathrin Rahm-Nilzon.
c/o Borlänge kommun
781 81 Borlänge

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Borlänge kommun, Falu kommun, Gagnefs kommun och Sätters kommun har tillsammans genomfört offentlig upphandling av städkemiska produkter och städmaterial (dnr. 03/08:050). Kommunerna har beslutat att Dala Depån AB (nedan Dala Depån) ska tilldelas avtal enligt upphandlingen, med hänvisning till att bolaget uppfyllt samtliga krav och att bolagets anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga utifrån de i förfrågningsunderlaget redovisade kriterierna.

Procurator AB (nedan Procurator) ansöker hos länsrätten om överprövning av nämnda upphandling. Procurator yrkar i första hand att länsrätten ska besluta att upphandlingen rättas på det viset att dess anbud antas som vin-

Dok.Id 53548

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 45 791 21 Falun	Kullen 4	023-484 00 E-post: lansrattenidalarna@dom.se	023-484 80	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:00

nande anbud. Procurator yrkar i andra hand att länsrätten ska besluta att upphandlingen ska göras om i sin helhet.

Borlänge kommun, Gagnefs kommun och Sätters kommun (nedan kommunerna) bestrider Procurators ansökan.

Falu kommun har av länsrätten förelagts att svara i målet men har inte avhört.

DOMSKÄL

1. Relevanta lagrum m.m.

Enligt 16 kap. 1 § första stycket LOU får en leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

Av 16 kap. 2 § första stycket LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Frågan i målet är om länsrätten enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU ska besluta att den aktuella upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Avgörande för frågan är om kommunerna har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att Procurator har lidit eller kan komma att lida skada.

2. Anbudsgivarnas uppfyllande av skallkraven enligt förfrågningsunderlaget

2.1. Kommunernas förfrågningsunderlag

Av avsnitt 4.2.1 (Lokalvård) i kommunernas förfrågningsunderlag framgår att kommunerna har uppställt bl.a. följande skallkrav.

- Torrmoppar ska klara 2000 tvättar.
- Fuktmoppar ska kunna bära vax och klara 2000 tvättar.
- Micromoppar ska kunna bära vatten och klara 2000 tvättar.

2.2. Kommunernas bedömning med avseende på skallkraven

Av kommunernas tilldelningsbeslut framgår att kommunerna har bedömt att det antagna anbudet (Dala Depåns) uppfyller samtliga krav och är det ekonomiskt mest fördelaktiga utifrån de i förfrågningsunderlaget redovisade kriterierna.

2.3. Procurators och kommunernas anföranden hos länsrätten

Procurator anför i huvudsak följande. Procurator är den enda anbudsgivare som uppfyller skallkraven ifråga. Avtalet kan därför endast tilldelas Procurator. Procurator har av inköpsenheten i Borlänge, som ansvarar för upphandlingen, begärt ut bilagor som styrker att övriga anbudsgivare uppfyller

dessa punkter. Inköpsenheten har inte givit Procurator tillgång till dessa intyg trots flera påtryckningar genom e-post och telefonsamtal.

Kommunerna anför häremot i huvudsak följande. Kommunerna har inte krävt att intyg på att torr-, fukt- och micromoppar ska klara 2000 tvättar måste bifogas anbudet. Anbudsgivarna har bifogat produktblad på de moppar som de offererat och dessa har skickats till Procurator. Kommunerna skickade ut samtliga anbud och produktblad på anbuds moppar till Procurator när bolaget begärde det, nästan med vändande post. Skallkraven ifråga uppfylls inte av någon anbudsgivare. Ingen av mopparna som offererats i kategorin Microstädssystem, position 1801-1814, klarar kraven. Endast vaxbärande system har moppar som klarar kravet. Procurator har till sitt anbud bifogat ett intyg, underskrivet av Gipeco:s affärsområdeschef, på att micromoppen Microlett klarar mer än 700 användningar. Andra moppar har produktblad som anger garanti på 500 tvättar. Kommunerna valde att inte utesluta någon, utan att värdera också denna del. Men även vid en utvärdering där man exkluderar microstädssystemet blir slutresultatet ändå detsamma. Dala Depån får den högsta poängen och blir vald till leverantör av städkemiska produkter till kommunerna som ingår i upphandlingen.

Procurator anför i genmäle i huvudsak följande. Kommunerna har tydligt i förfrågningsunderlaget angett att det krävs intyg. Procurator har ställt frågan via e-post till kommunerna och fått svaret att detta är "ett krav vi har" enligt kommunerna. Enligt Procurator kan kommunerna inte handla på eget initiativ som de skriver: "Vi valde att inte utesluta någon". Detta strider mot LOU.

2.4. Länsrättens bedömning

Det är i målet ostridigt att kommunerna vid kvalificeringen av anbuderna har eftergett skullkraven att torr-, fukt- respektive micromoppar ska klara 2000 tvättar. Enligt länsrätten har kommunerna därigenom ändrat förutsättningarna för upphandlingen på ett sätt som strider mot principerna om likabehandling och transparens enligt 1 kap. 9 § LOU.

3. Poängsättningen för Procurator enligt kvalitetskriteriet Support/utbildning inom varugruppen Rengöring/golvvård samt varugruppen Disk

3.1. Kommunernas förfrågningsunderlag

Av avsnitt 6.2 (Utvärdering) i förfrågningsunderlaget framgår att vid bedömningen enligt kvalitetskriteriet Support/utbildning kan anbudsgivarna tilldelas 1-5 poäng. Vid utvärderingen multipliceras tilldelat poäng med 0,25. Det framgår vidare att vid poängsättningen tas hänsyn till följande förhållanden:

- möjlighet att snabbt få support vid akuta situationer
- antalet kostnadsfria utbildningsdagar per anställd/år
- kostnad för extra utbildningsinsatser
- supportens tillgänglighet
- utbildarnas erfarenhet från branschen (enligt bifogade intyg)
- inställetiden vid akuta situationer

I samma avsnitt i förfrågningsunderlaget anges innebörden av respektive poäng enligt följande.

5 poäng	Utmärkt/ger stort mervärde
4 poäng	Mycket bra/ger visst mervärde
3 poäng	Bra, godkänd funktion, ger dock inget mervärde
2 poäng	Acceptabel/mindre bra, vissa kvalitets-/funktionsbrister
1 poäng	Inget svar/dålig, uppfyller inte miniminivå

3.2. Kommunernas utvärdering

Av kommunernas utvärdering av anbudet vid upphandlingen framgår att Procurator respektive Dala Depån vid utvärderingen har tilldelats följande poäng enligt kvalitetskriteriet Support/utbildning.

Varugrupp:	Procurator:	Dala Depån:
Rengöring/golvård	0,75 (3 poäng)	1,25 (5 poäng)
Disk	0,75 (3 poäng)	1,25 (5 poäng)

3.3. Procurators anbud

I avsnitt 4.2.2 (Diskmedelsutrustning) i Procurators anbud anges bl.a. följande. Vid akuta problem avseende doseringsutrustning och diskresultat har bolaget kapacitet att inställa sig med kort varsel för att avhjälpa problemet. Akut service ingår i bolagets helhetsåtagande och faktureras inte om bristerna kan härledas till JohnsonDiverseys produkter/system.

I avsnitt 4.2.3 (Övriga krav) i Procurators anbud anges följande. Vid akuta insatser har bolaget lokal personal i Borlänge/Falun och står omgående till befogenhet. Bolaget har utsäljare som snabbt kan vara på plats. Bolaget finns på adress i Borlänge, från måndag till fredag från klockan 07:30-

16:30. Bolaget har normalt två utbildningsdagar per år, men detta sker enligt överenskommelse med kunden. Utbildningen är kostnadsfri och skulle kunden efterfråga mer utbildning så är även sådan utbildning helt kostnadsfri. Bolagets personal har många års erfarenhet, stor kunskap och genomgår utbildningar för att ge den bästa utbildningen till sina kunder. Statistik i Excelformat levereras närhelst kunden efterfrågar det. Bolaget bryter transportförpackningar ner i minsta enhet och detta medför ingen prisskillnad.

Under rubriken Fakturering på sista sidan i bilaga 12 i Procurators anbud anges bl.a. följande. Akutbesök hos kund dagtid kostar 530 kr/besök. Akutbesök hos kund efter kl. 16:30 – 22:00 och helger kostar 1 633 kr/besök. Arbetskostnaden vid montering är 450 kr/timme. Fast pris per maskin är 957 kr för tunnelmaskin och 604 kr för entanksmaskin.

3.4 Dala Depåns anbud

Under rubriken Support/utbildning i avsnitt 3.3 (Organisation) i Dala Depåns anbud anges bl.a. följande. I fråga om kostnadsfria handhavandeutbildningar så har bolaget valt att inte begränsa antalet utbildningsdagar. Kostnader utgår endast om förbrukningsmaterial, lokal, logi eller förtäring ska tillhandahållas i samband med utbildning och då till självkostnadspris.

I avsnitt 4.2.3 (Supportens tillgänglighet/inställelsetid vid akuta situationer) i Dala Depåns anbud anges bl.a. följande. Bolaget garanterar kunden 1,5 timmes inställelsetid under ordinarie arbetstid och 2 timmars inställelsetid under övrig tid. Med inställelsetid avses att bolaget är på plats efter angiven tid. Telefonsupport med teknisk support har kunden tillgång till dygnet runt och året runt. Support på plats, teknisk rådgivning samt telefonsupport sker kostnadsfritt utan timdebitering. Detta gäller endast för produkter som bolaget levererat. Bolaget kan förutsättningslöst lämna statistik till kunden i

Excelformat enligt kundens önskemål. Inga krav ställs om leveranser av obrutna förpackningar och dylikt.

3.5. Gemensamt för Procurators och Dala Depåns anbud

Innehållet i bilaga 12 i Procurators anbud och bilaga 9 i Dala Depåns anbud är i bl.a. följande delar identiskt.

Under rubriken Maskindisk – service på sidan 1 i bilaga 12 i Procurators anbud/bilaga 9 i Dala Depåns anbud anges bl.a. följande. Servicefrekvensen baseras på diskmaskinernas gångtid. JohnsonDiverseys representant fastställer tillsammans med ansvarig på enheten lämplig servicefrekvens där hänsyn tas inte enbart till gångtid utan även till diskmaskinens kondition eftersom äldre diskmaskiner ofta bör få ökat antal servicebesök.

Under rubriken Jourservice på sidan 2 i bilaga 12 i Procurators anbud/bilaga 9 i Dala Depåns anbud anges bl.a. följande. Telefonjour finns för JohnsonDiverseys doseringsutrustningar som omfattar följande tider: 16:30 – 22:00 på vardagar och 08:00 – 22:00 på helger. Vid maskinfel på kundens utrustning vidarebefordras kontakt med extern servicepartner.

3.6. Procurators och kommunernas anföranden hos länsrätten

Procurator anför i huvudsak följande. Kommunerna har i utvärderingen av kvalité endast givit Procurator 3 poäng i skalan 1-5. Genom sin beskrivning av support och utbildning uppfyller bolaget mycket väl uppfyller kraven där två andra anbudsgivare blivit tilldelade högsta poäng (Dala Depån och Städgrossimporten Avesta). I den ena delen, Rengöring/golvvård, hänvisar Procurator till avsnitt 4.2.3 (Övriga krav) i sitt anbud där det tydligt framkommer att Procurator vare sig har sämre eller mindre supporttillgång eller

utbildning och kunskap i frågan. Procurator hävdar att då Borlänge kommun är den största beställaren av upphandlade produkter borde utvärderingen (referensgruppen) se det som en fördel med lokal butiksnärvaro i Borlänge. I avsnitt 4.2.2 (Diskmedelsutrustning) i sitt anbud hänvisar Procurator till samma dokument som finns för avsnittet för maskindisk. Dala Depån har fått 1,25 i utvärderingstal medan Procurator endast fått talet 0,75 för samma support och produktorganisation, Johnson Diversey (se bilaga 12 i Procurators anbud samt bilaga 9, 10 och 11 i Dala Depåns anbud). Om utvärderingen hade gått rätt till så hade Procurator i denna del blivit rankad som etta istället för att komma på tredje plats enligt utvärderingen. Sammantaget innebär detta att Procurator skulle ha erhållit 4,87 poäng vilket är högre än vad den valda leverantören Dala Depån erhållit, 4,43 poäng.

Kommunerna anför häremot i huvudsak följande. Kommunernas bedömning är att i utbildningskriteriet är anbuden likvärdiga. I supporten är Dala Depåns anbud generösare, därav en högre poäng.

Procurator anför i genmäle i huvudsak följande. Att Procurator vid akuta insatser kan vara ”omgående till befogenhet” torde vara likställt med en inställetid på 1,5-2,0 timmar som Dala Depån angivit. När det gäller support/utbildning till kommunerna hävdar kommunerna att Dala Depån har ett generösare erbjudande. Procurator undrar var i bolagets anbud det står att Procurator inte uppfyller kriterierna för support enligt förfrågningsunderlaget. Vad gäller den del som kommunerna anger som Serviceintervall så står det inte någonstans i förfrågningsunderlaget något om konditionen på maskinparken hos kommunerna. Vad Procurator menar är att det är omöjligt att svara på hur mycket support det kommer att behövas. Det ska då således inte tas med som en bedömning i utvärderingen så som kommunen beskriver.

3.7. Länsrättens bedömning

Mot bakgrund av vad kommunerna och Procurator har anfört, samt utredningen i övrigt, anser länsrätten att inte annat har framgått än att kommunerna enligt förfrågningsunderlaget har haft en saklig grund för att vid utvärderingen tilldela Procurator tre poäng. Dels framstår poängsättningen för Procurator som rimlig i sig, dels framstår den som rimlig vid jämförelse med poängsättningen för Dala Depån. Dala Depåns anbud kan enligt länsrätten anses vara mer generöst än Procurators anbud. Framför allt har Dala Depån, till skillnad från Procurator, erbjudit kommunerna telefonsupport dygnet runt. Följaktligen kan kommunerna i denna del inte anses ha brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU.

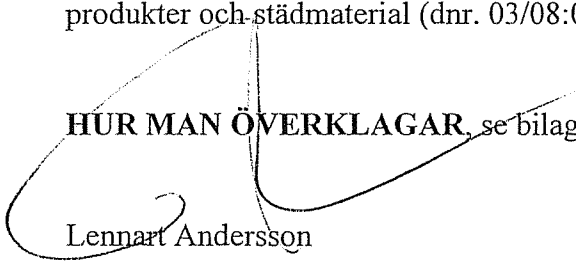
4. Sammanfattning

Kommunerna har vid kvalificeringen av anbuden brutit mot principerna om likabehandling och transparens enligt 1 kap. 9 § LOU. Agerandet har resulterat i att Procurator inte har kunnat förutse hur det egna anbudet och övriga anbud skulle komma att bedömas vid kvalificeringen. Procurator bedöms ha lidit skada eller kunna komma att lida skada till följd av det inträffade. Därvid beaktar länsrätten att utredningen inte medger några säkra slutsatser angående hur utvärderingen skulle ha utfallit om kravet på mopparna redan i förfrågningsunderlaget ställts lägre än att de skulle klara 2 000 tvättar. Kommunernas agerande bedöms ha påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede, eftersom det har skett en avvikelse från ett skallkrav som ställts i förfrågningsunderlaget. Även i övrigt framstår rättelse som en mindre lämpligt åtgärd. Upphandlingen ska därför göras om.

DOMSLUT

Med bifall till Procurators ansökan bestämmer länsrätten att Borlänge, Falu, Gagnefs och Sätters kommuners offentliga upphandling av städkemiska produkter och städmaterial (dnr. 03/08:050) ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1c).

Lennart Andersson

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.